

nost a „nezaujatost“ usilující muži, přirozeně, až instinktivně, hlídají a chrání. Ale našly by se i další problémy hodné pozornosti.) V takovéto separátní kapitole by měli příležitost se důsledněji a více zešíroka poměřit s různými problémy, které s pietismem souvisejí. Bez ní je jejich kniha mnohem víc historickým přehledem o tomto proudu.

Osobně v jejich práci postrádám zmínku o norském probuzeneckém hnutí 19. století vzniklém kolem H. N. Haugeho (1771–1824), které povzneslo zemi i hospodářsky a politicky. Haugeho příjmení zazní pouze v citaci slov R. Fostera (s. 168) v souvislosti se setkáváním ve skupinkách. Šestá kapitola je pak velmi skoupá na pojednání o pietismu ve Velké Británii – ve srovnání s prostorem, který v tomto směru vyčleňuje severní Americe. Pro kritické postřehy však není radno přehlédnout klady recenzované knihy, které jsme shrnuli na začátku tohoto odstavce. Kniha zdařile postihuje své téma, je věcná, čtivá a jasným, angažovaným způsobem vyzývá k docenění pietismu a jeho živého dědictví.

Autoři knihy jsou profesory evan-

gelikálních teologických vysokých škol v USA. R. Olson působí na George W. Truett Theological Seminary ve Waco v Texasu, Ch. Collins Winn na Bethel University v St. Paul v Minnesotě.

Marek Říčan

NOVÁ KNIHA O LUTHEROVI

Jerzy Sojka, Czytanie Reformatora. Marcin Luter i jego Pisma, Włsta: Wydawnictwo „Luteranin“, 2014, 158 stran.

Činorodý a perspektivní odborný asistent Křesťanské teologické akademie (ChAT) ve Varšavě vydal v knižní a doplněné podobě sérii svých článků vyšedších původně v časopise „Luteranin“, čtvrtletníku luterských sborů ve Visle a Jistebné. Představují rozbor stěžejních Lutherových děl. Kniha sestává ze čtyř tematických částí. První si všímá začátku Lutherova působení a seznamuje s jeho devadesáti pěti tezemi proti odpustkům. Druhá část je věnována programu reformy církve, v níž autor rozebírá tři spisy, mj. *O svobodě křesťanské*. Třetí část se zaměřuje na pět Lutherových etických prací, např. *O dobrých skutcích*

nebo *O kupectví a lichvě*. Čtvrtá část nese název Katecheze (Nauka wiary) a všímá si osmi statí vyňatých z Lutherových katechismů, např. na téma Desatera nebo Večeře Páně.

Na začátku každé části se nachází úvod do dané tematiky a spisů, které ji reprezentují. Autorovy analýzy jsou doprovozeny dostatečným poznámkovým aparátem, z něhož je patrné, že čerpá ze současné zahraniční a tuzemské literatury a pracuje s klasickými vydáními Lutherových spisů (Výmarské vydání) i překlady děl, které můžeme Polákům závidět (J. Pelikan: *The Christian Tradition*, B. Sesboué: *Histoire des dogmes*). Na závěr autor zařazuje seznam polských překladů Lutherových děl.

Marek Říčan

O KONVERZI NAPŘÍČ VĚKY

John M. Mulder (ed.), Finding God. A Treasury of Conversion Stories, Grand Rapids, Michigan/Cambridge, U. K.: William B. Eerdmans, 2012, 396 stran.

Kniha začíná kratší studií na téma konverze. Je antologií šedesáti výpovědí významných osobností o jejich obrácení, apoštolem Pavlem počínaje, přes Augustina, Ignáce

z Loyoly až k Billymu Grahamovi, a Bonem, zpěvákem rockové skupiny U2, konče. Z velké části jde o muže a ženy různé konfesní příslušnosti pocházející z anglosaského světa, ale i z jiných než anglofonních částí Evropy a dalších kontinentů. Jednotlivá líčení jsou vyňata z jejich děl, většinou životopisných. Některá mají charakter (silně) emocionální, jiná jsou ve znamení morálního přerodu, některá jsou jen kratičkými průblesky, jiná jsou výsledkem delšího a úzkostného zápasu.

Rozdílné jsou také příběhy, někdy peripetie, představovaných protagonistů před konverzí: někteří byli úzce spjati s křesťanstvím a jeho morálkou, jiní vedli rozháraný nebo i trestně postižitelný život, někteří pocházeli z vysokých a bohatých kruhů, jiní z prostých poměrů. Každá z osobností je představena v krátkém úvodu. Kniha je zajímavá z hlediska psychologie (náboženství), praktické nebo systematické teologie, církevních dějin. Obsahuje bohatý materiál k odbornému studijnímu zpracování i k (osobnějším) zamyšlení. A bezesporu je využitelná v církevní praxi.

Marek Říčan